Київ, 13 липня 2021

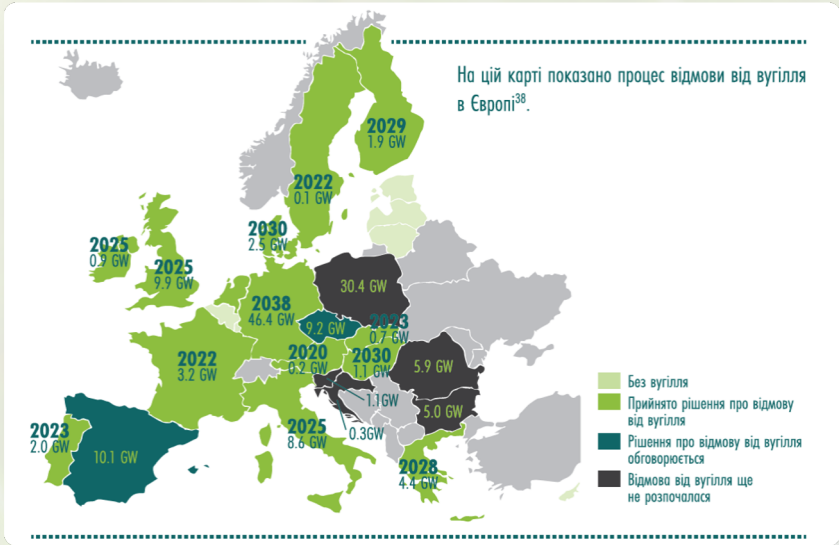
IV МІЖНАРОДНА ВУГІЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL COAL CONFERENCE

Урядова політика справедливої трансформації вугільних регіонів України

Іван Лукеря
заступник Міністра розвитку громад та територій України

Kyiv, 13 July 2021

Міжнародний тренд відмови від видобутку вугілля

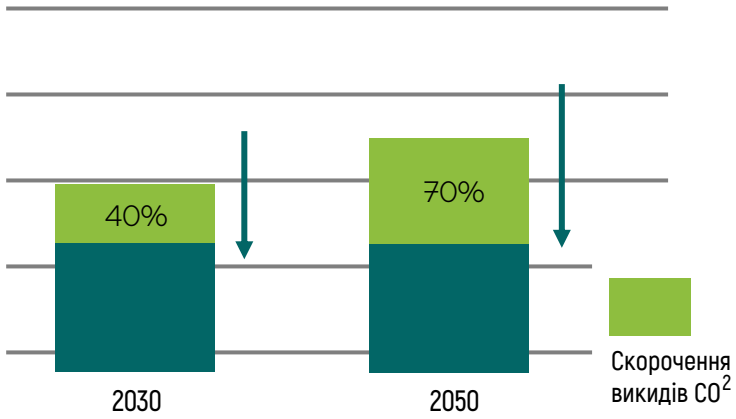
На карті показано процес відмови від вугілля в Європі*

- У 2015 році Паризька Угода визначає **справедливу трансформацію** та створення якісних робочих місць одними з основних елементів реагування на зміну клімату
- У 2019 році Європейська Комісія опублікувала комюніке **«Європейський зелений курс»** (European Green Deal). Його мета - досягти кліматично нейтральної економіки, знизивши до нуля викиди парникових газів. Це означає відмову від технологій виробництва енергії, що забруднюють атмосферне повітря – видобуток вугілля, нафти, природного газу, - на користь екологічно «чистих».
- Ключовим інструментом переходу Європи до кліматично нейтральної економіки визначено **Механізм справедливого переходу** (МСП). МСП передбачає мобілізацію щонайменше 100 млрд євро для допомоги регіонам та громадам залежним від викопного палива.

*Інформація про хід трансформації вугільних регіонів ЄС надана групою угорських експертів під керівництвом Ч. Важко з посиланням на дані EUROSTAT, ENTSO-E, EURACOAL

Національний виклик

Зобов'язання України щодо скорочення викидів CO^2 відносно рівня 1990 року

Фактором, що пришвидшує реформування вугільної галузі є **зовнішні зобов'язання України** щодо скорочення викидів шкідливих речовин та парникових газів.

Мета – досягнення кліматичної нейтральності до 2060 року.

Другий національно визначений внесок до Паризької угоди до 2030 року (НВВ2)

Триває підготовка документу.

Відповідно до заяви Президента України на Саміті кліматичних амбіцій, ціль щодо скорочення викидів ПГ до 2030 року буде визначено в діапазоні 36-42 % від 1990 року.

Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ)

НПСВ встановлює **порядок, часові рамки виконання зобов'язань і граничні валові викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря** для переліку установок, номінальна теплова потужність яких становить 50 МВт і більше.

Інтегрований план з боротьби зі зміною клімату та розвитку енергетики до 2030 року

Триває підготовка документу.

Визначатиме перелік та аналіз всього діючого законодавства щодо енергетики та боротьби зі зміною клімату, зокрема цілі щодо енергоефективності, розвитку відновлювальної енергетики та скорочення викидів.

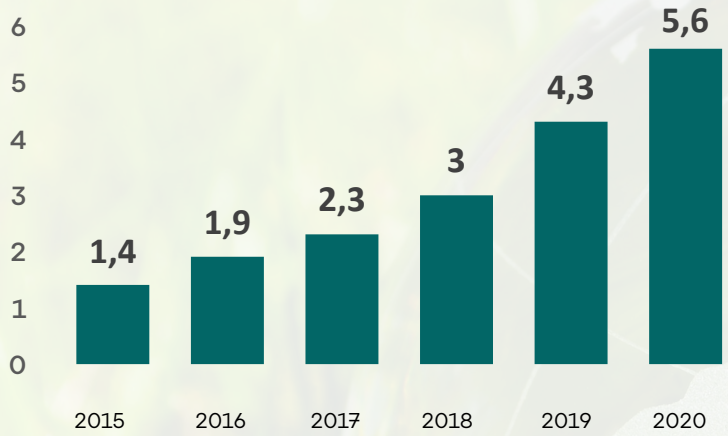
Оновлення Національної енергетичної стратегії України

Поточна ціль– 12% вугілля у ЗППЕ до 2035 року

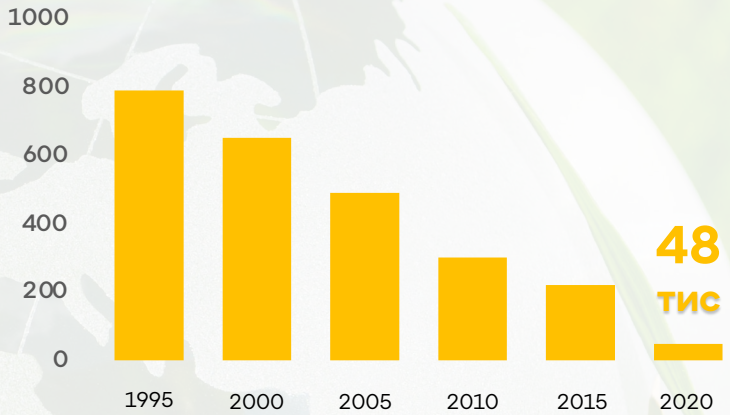
Триває процес оновлення НЕС, моделювання сценаріїв розвитку енергетики. Розглядаються більш жорсткі обмеження використання вугілля.

Стан вугільної галузі (державний сектор)

Дотації у вугільну галузь, млрд грн

Зайнятість у вугільній галузі, тис осіб

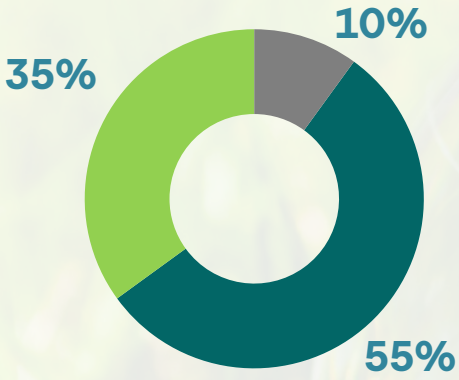
29 державних шахт *
не приносять прибутку
*на підконтрольній території

2/3 одиниць основного стаціонарного устаткування відпрацювали свій нормативний термін експлуатації

Проблематика вугільних громад

Недиверсифікована структура економіки та ринку праці вугільних мономіст

Типова структура зайнятості вугільного мономіста

- Зайняті на шахтах та допоміжних підприємствах
- Зайняті в інших галузях
- Безробітні

Залежність місцевих бюджетів від доходів від вугледобувних підприємств – від 1,3 % (Нововолинська громада) до 96,0% (Гірська громада)

ШІСТЬ ОСНОВНИХ БОЛЬОВИХ ТОЧОК:

- економічні проблеми (монопрофільність міста, складнощі з працевлаштуванням);
- якість медичних послуг;
- якість житлово-комунальних послуг;
- стан міської інфраструктури (дороги, транспорт, місця культурного відпочинку та дозвілля);
- екологічні проблеми;
- отримання освіти та перекваліфікація.

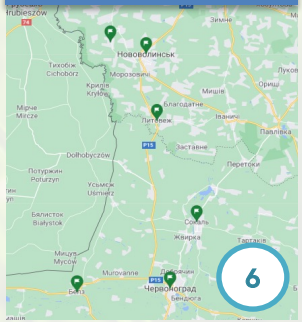
* Звіт за результатами фокус-груп з мешканцям семи шахтарських міст Донецької області

Географія справедливої трансформації вугільних регіонів

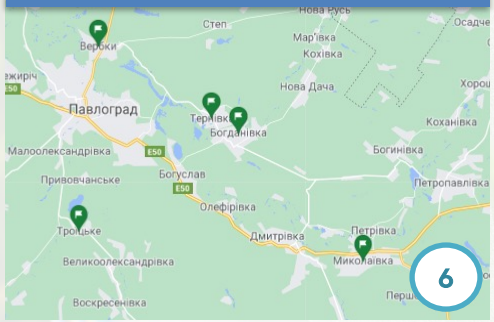

- 5 регіонів видобутку вугілля, 24 територіальні громади
- Діючі 33 державні шахти, 12 приватних шахт
- 850 тис. жителів

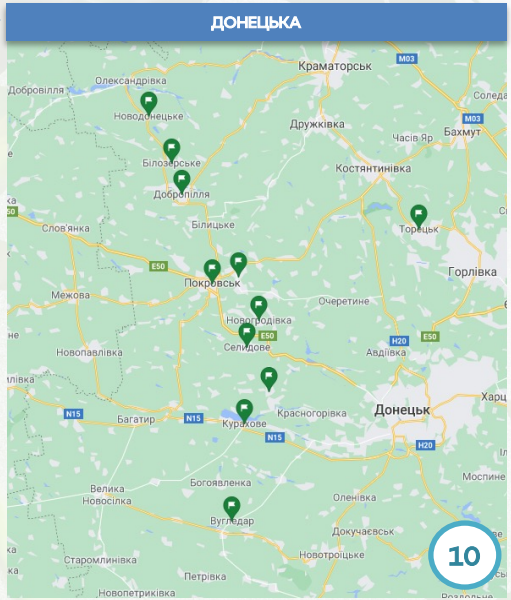
ЛЬВІВСЬКА, ВОЛИНСЬКА

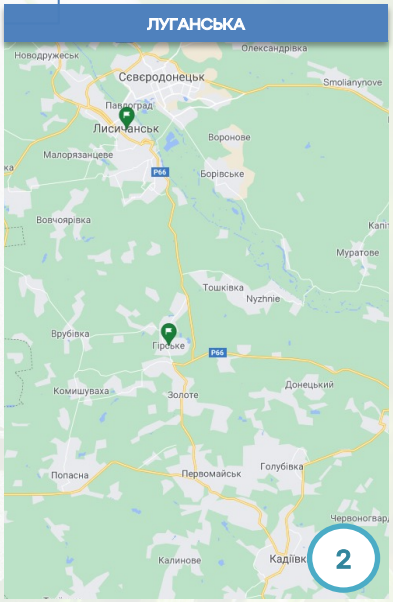
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА

ДОНЕЦЬКА

ЛУГАНСЬКА

24 громади або понад 60 населених пунктів залежать від вугільної галузі

План справедливої трансформації для громади

В умовах національного та європейського тренду «згортання» вугільної галузі для **громади стратегічною метою є посилення спроможності у забезпеченні диверсифікації монопрофільної економіки.**

2021-2023 рр.

Підготовчий період:

Головна мета цього часового періоду – створити умови для диверсифікації економіки, використовуючи інструменти підвищення економічної спроможності

2023-2028 рр.

Розвиток економічних кластерів:

- з’являються нові економічні суб’єкти господарювання, що за своїми фінансовими показниками (ПДФО) у сукупності дорівнюють показникам ПДФО вугільної галузі;
- навколо діяльності нових суб'єктів господарювання створюються нові робочі місця та сервіси, закладаючи тим самим підґрунтя для появи кластерів;
- можливе зниження обсягів використання вугілля в системі теплозабезпечення (переважно, за рахунок ефектів від впровадження енергоефективних технологій у житловому секторі та громадських будівлях).

2028 – 2030 рр.

Стабільне зниження вуглецевої енергоємності місцевої економіки та закріплення тенденції переходу на альтернативні джерела енергії

Етапи справедливої трансформації

АНАЛІТИЧНА РОБОТА

- оцінка потенційних можливостей відмови від вугілля та зміни джерел для теплової генерації, стану державних шахт
- розробка пілотних проектів трансформації територій в рамках Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів до 2030 року

ПІЛОТНІ ШАХТИ ТА ГРОМАДИ

- розробка планів трансформації для кожної громади
- створення точок економічного зростання на основі наявного потенціалу
- ревіталізація шахт – створення музеїв української промисловості

ЗБІЛЬШЕННЯ ЧАСТКИ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

СКОРОЧЕННЯ ВУГІЛЬНОЇ ТЕПЛОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ

ПОСТУПОВА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЛОКАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ ПРОЖИВАННЯ В ШАХТАРСЬКИХ ГРОМАДАХ

ІНВЕСТИЦІЇ

підтримка розвитку відповідної інженерної інфраструктури для залучення інвестицій

запровадження механізму підтримки реалізації державних інвестиційних проектів

проактивна інвестиційна політика територій – створення відкритих баз даних об'єктів greenfield та brownfield, інтерактивні інвестиційні паспорти, супровід інвесторів тощо.

ПІДТРИМКА ЯКІСНОЇ ТА ЗРУЧНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ ТА ДОРОЖНЬОЇ МЕРЕЖІ

СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ШАХТАРІВ, ПРОАКТИВНА ПОЛІТИКА НА РИНКУ ПРАЦІ

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ, ПЕРЕКВАЛІФІКАЦІЯ, НАВЧАННЯ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

Стабільне зниження вуглецевої енергоємності місцевої економіки та закріплення тенденції переходу на альтернативні джерела енергії

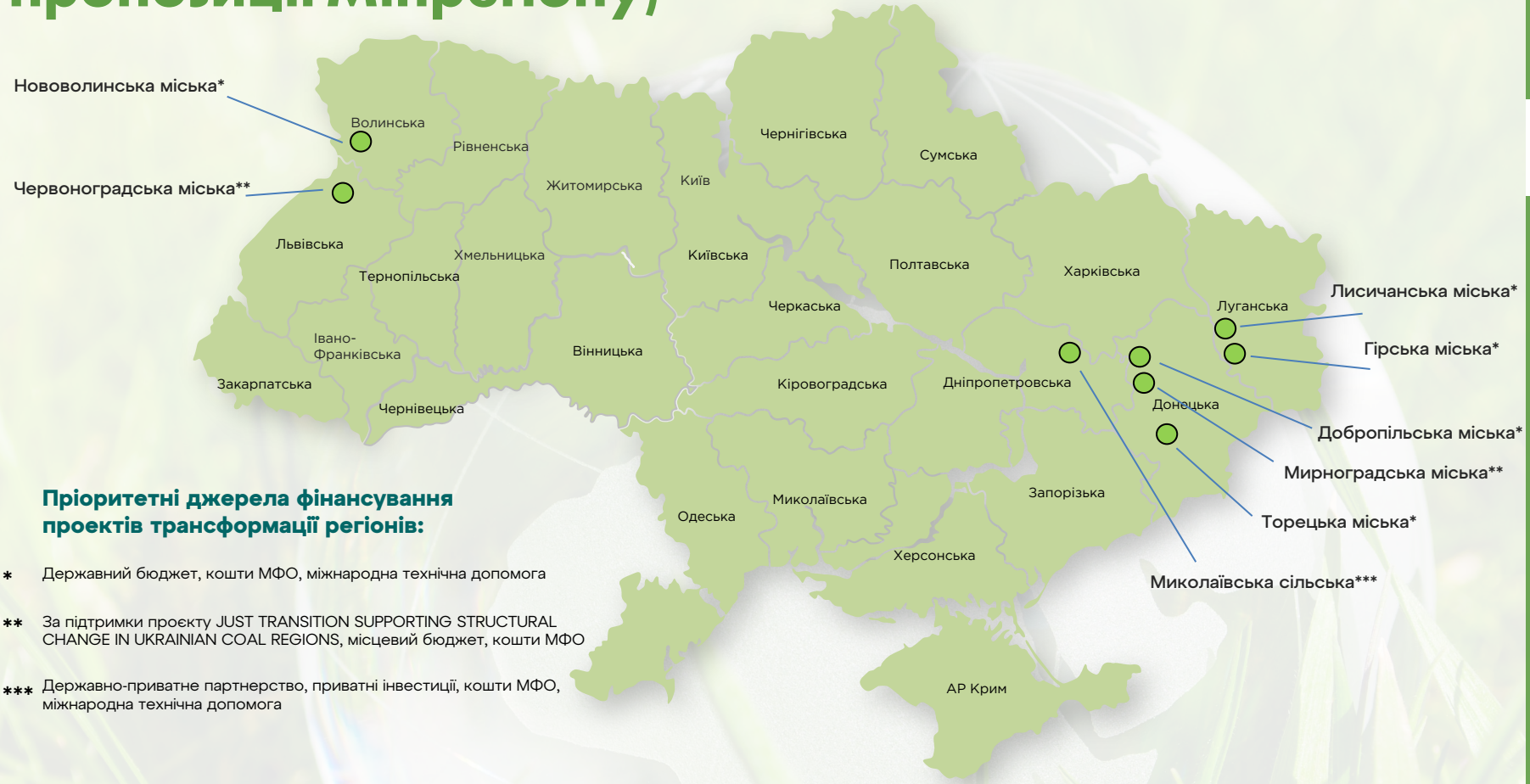
ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

2021 2022 2024 2027 2030

Фінансування справедливої трансформації

Географія пріоритетних вугільних громад (І етап, пропозиції Мінрегіону)

Пріоритетні джерела фінансування проектів трансформації регіонів:

* Державний бюджет, кошти МФО, міжнародна технічна допомога

** За підтримки проєкту JUST TRANSITION SUPPORTING STRUCTURAL CHANGE IN UKRAINIAN COAL REGIONS, місцевий бюджет, кошти МФО

*** Державно-приватне партнерство, приватні інвестиції, кошти МФО, міжнародна технічна допомога

Пріоритетні громади (І етап, пропозиції Мінрегіону)

Регіон	Найменування	Чисельність населення, тис осіб	Площа громади, км^2	Залежність місцевого бюджету від вугільних підприємств,%
Донецька область	Мирноградська територіальна громада	49,5	67,4	28,6
Донецька область	Добропільська територіальна громада (у співпраці з Новодонецькою громадою)	55,3	548,9	35,0
Донецька область	Торецька територіальна громада	67,4	67,9	28,4
Луганська область	Лисичанська територіальна громада	115,3	418,1	14,7
Луганська область	Гірська територіальна громада	32,8	167,7	96,0
Львівська область	Червоноградська територіальна громада	90,2	230,3	26,3
Волинська область	Нововолинська територіальна громада (у співпраці з Литовезькой та Поромівськой громадами)	68,7	310,2	30,0
Дніпропетровська область	Миколаївська територіальна громада	10,1	453,6	42,0

Дякуємо за увагу! / Thank you!